

SUNUŞ

Tarihsel kaynaklar müzeciliğin ilk olarak batıda ortaya çıktığına işaret ediyor. Bugün bildiğimiz anlamdaki “müze” yerine o zamanki koleksiyonlar daha çok aristokratların kişisel zevk için sanat eserlerini ya da komutanların savaş ganimetlerini biriktirmeleriyle oluşturulan ve amacı sadece “toplama” olan, halka açık olmayan bir eylem olarak ifade edilebilir. Yazılı belgelere bakıldığında bugünkü müzelerin en ilkel halinin Antik Yunan’da başladığı söylenebilir. Toplanan değerli eşya ya da sanatsal objeler, ganimetler, kutsal eşyalar thesaurus/treasure adı verilen hazine binalarında toplanmaya başlanmıştır. Ancak bildiğimiz anlamda modern müzeciliğin başlangıcı Rönesans Dönemi ile eş zamanlıdır.

Doğa Tarihi Müzeciliği de diğer müzelerin mantığı ile oluşturulur ve yönetilir. Bu müzelerde bitki ve hayvan türleri/fosilleri ve kayaç/mineral örnekleri sergilenir. Ancak geçmiş yaşamların kanıtlarını bünyesinde taşıyan adeta taşlaşmış doğal belge niteliğindeki kayaçlar, doğada bir kapalı mekana sığdıramayacak kadar öyle büyük doğal alanlarda yüzeyler ki bunlar günümüzde ya Tabiat Parkı, Jeopark ya da Açık Hava Müzesi olarak adlandırılır. Ülkemizde en yaygın olarak bilinen Kapadokya Bölgesi, Kula Volkanik Bölgesi gibi açık alanlar da jeolojik materyallerce zengin birer açık hava müzesi niteliğindeki Jeoparklardır.

Dergimizin bu sayısında “doğa tarihi müzeleri” ni konu olarak seçmemizin nedeni, hem bir meslek örgütü olan Odamızın, hem de doğa tarihine gönül vermiş biz jeoloji mühendisleri ile biyolog ve antropologların birer “özcü” bilinciyle emek verdikleri yılların birikimi doğa tarihini yansıtan objelerin korunmasının ve gelecek kuşaklara aktarılmasının önemini vurgulamak ve Türkiye’deki Doğa Tarihi Müzeleri’ni okuyucuya tanıtmaktır. Bu sayımızda ayrıca Dünya’nın en ünlü müzelerinden biri olan Paris Doğa Tarihi Müzesi’nin ait bilgileri de “Dünya’dan bir örnek müze” kapsamında bulabilirsiniz.

Müzeler artık sadece koleksiyonların meraklılarıyla bulunduğu alanlar değildir. Özellikle ilk ve orta-öğretim öğrencilerinin Yeryüzünü tanıma, anlama, yerinde görme, Doğa’nın mekanizmasını çözme ve hayal gücünü tetikleme gibi “eğitim” anlamında önemli görevleri vardır. Bu müzelerde ayrıca lisansüstü eğitimler de yapılmakta “Ar-Ge” anlamında ulusal ve uluslararası çeşitli projeler yürütülmektedir. Müzelerin bir ülkeye/kente kazandırdığı entelektüel birikim ve sorumluluğun yanı sıra turizm potansiyeli ile ekonomiye de önemli katkı koyduğu da unutulmamalıdır.

Türkiye jeolojik ve coğrafik özellikleriyle eşsiz bir biyoçeşitliliğe sahiptir. Bu bağlamda bu sayımızda yer verilen doğa tarihi müzelerinin sayısının Yurt dışındaki emsalleriyle kıyaslanınca ne kadar az olduğu ortadadır.

Mavi Gezegen dergisinin bu sayısının ana teması olan “doğa tarihi müzeleri” konusunun; gerek Kültür Bakanlığı gerekse il bazında valilik ve belediyelerce hatta özel sektörde farkındalık yaratarak, öncelikli konular arasında yer almasını sağlayacağını umut ediyoruz. Yeryüzünün milyarlarca yıllık mirasının büyük emek ve özveriyle ortaya çıkarılmasını sağlayacak doğa bilimcilerin bu çabaları, bu mirasın korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması ile taçlandırılmalıdır. Hatta “her ilde bir üniversite” düşüncesi gibi her ilin kendine özgü doğal biyoçeşitliliğinin, jeolojik ve coğrafik özelliklerinin tanıtıldığı birer müzenin kazandırılması, hem eğitim hem de turizm için öncelikli politika olmalıdır.

Ülkemizdeki Doğa Tarihi Müzelerinin mevcut durumunu ortaya koymaya çalıştığımız bu özel sayıda, bu tür müzelerin dünya ölçeğinde eğitimdeki önemini ve daha duyarlı ve bilinçli bir toplum oluşmasına sağlayabileceği katkısını siz okurlarla paylaşmaya çalıştık.

Saygılarımızla

Editörlük